

Kerstmis 2015

Barmhartigheid, eigen aan God

Mgr. Luc Van Looy

Het kerstgebeuren 2015 wordt getekend door het bijzonder jaar van de barmhartigheid. Op acht december heeft paus Franciscus de deur van de Sint-Pietersbasiliek in Rome geopend en heeft zo een genadejaar ingezet. Jezus kondigde een genadejaar af in de synagoge van Nazareth, *“om aan armen de goede boodschap te brengen, om aan gevangenen hun vrijlating aan te kondigen, en aan blinden het licht in hun ogen, om verdrukten in vrijheid te laten gaan”* (Lc. 4,18). Daar bevestigde Hij de reden van zijn komst. Zijn Vader heeft Hem afgestaan aan de mensen om een bewijs te zijn van zijn barmhartige liefde. Jezus ging hiertoe tot het uiterste op het kruis. Reeds bij zijn geboorte werd Hij slecht ontvangen en moest Hij met zijn moeder Maria en met Jozef op de vlucht slaan.

Kerstmis spreekt ons van tederheid voor het Kind, maar tevens van de oneindige goedheid en trouw van God. Hij heeft een plan uitgedacht dat de geschiedenis veranderd heeft, een plan van de uiterste zachtmoedigheid en van openheid op een betere toekomst. Vandaag zoeken we naar de diepere betekenis van dat woord *“barmhartigheid”*, dat we opnieuw willen ontdekken. De geschiedenis van de Kerk, in de begeleiding van de gelovigen om trouw te zijn aan wat God ons geschonken heeft, geeft ons het geschenk van veertien werken van

barmhartigheid. De eerste zeven kennen we nog: de hongerigen spijzen, de dorstigen laven, de naakten kleden, de vreemdelingen herbergen, de zieken verzorgen, de gevangenen bezoeken en de doden begraven. Onze cultuur heeft gelukkig een fijne gevoeligheid ontwikkeld tegenover dit soort armoede en kwetsbaarheid, hier en in de wereld.

We kennen het woord van Jezus: *“de armen heb je altijd bij je, maar Mij hebben jullie niet altijd”* (Mt. 26,11); en *“alles wat je voor één van deze minste broeders van Mij hebt gedaan, heb je aan Mij gedaan”* (Mt. 25 40). Dit wijst er op dat de materiële werken altijd nodig zullen blijven en dat we zodoende Christus zelf bereiken.

“De werken van barmhartigheid” van Frans Pourbus, Sint-Baafskathedraal Gent
© www.lukasweb.be — Art in Flanders vzw — foto Hugo Maertens

Maar er zijn nog andere werken van barmhartigheid, die in het bijzonder Christus' leerlingen typeren, deze zijn even broodnodig. Pas dan komt het Koninkrijk van God echt ten volle aanwezig. Vandaag dus, voor de kribbe van Jezus, willen we dieper graven en nagaan hoe wij als christenen innerlijk moeten omgaan met zovele vormen van pijn en moeilijkheden. De tweede reeks werken van barmhartigheid zijn van spirituele en pedagogische aard, ze leggen de grondslag van een leven dat beantwoordt aan wat de Zoon van God kwam doen door met ons samen te leven. Ik noem ze even: de bedroefden troosten, de onwetenden onderrichten, de zondaars vermanen, goede raad geven, lastige mensen geduldig verdragen, aangedane beledigingen vergeven, bidden voor levenden en doden.

Het gaat hier om levenshoudingen die het geluk van de medemens beogen en bevorderen. Indien ieder van ons deze zeven raadgevingen in praktijk zou brengen, zouden er minder gestresseerde mensen rondlopen, depressies zouden voorkomen worden en burn-out vermeden. Het zijn alle zeven relationele houdingen. Wie troost, luistert naar het verhaal van een bedroefde en bemoedigt door een eenvoudige aanwezigheid die angst en eenzaamheid doet wijken. De weg wijzen doet men door geduldige begeleiding en raadgevingen. Geduld oefenen in moeilijke relaties opent de weg naar vergeving en een nieuwe omhelzing. Een glimlach opent harten. Fouten erkennen, bekennen en opbiechten, herstelt vaak lange tijd onderbroken banden met de gemeenschap. Wrok en haat afwijzen, houdt geweld tegen, leidt tot liefde. Wie bidt voor levenden en doden creëert een band niet alleen tussen mensen, maar vooral met God. In het gebed vinden we de nodige rust om moeilijke situaties aan te kunnen. Bidden brengt ons bij de onbekende oorlogsslachtoffers, bij mensen die gevlucht zijn voor terreur en bedreiging. Bidden schept ruimte voor iedereen.

Dit doet mij denken aan Maria en haar bereidheid om mee te stappen in het plan van God. Ze is totale gave omdat ze begreep, intuïtief misschien, dat iets groots aan haar gebeurde. De rustige hand in de hand van een zieke of bedroefde medemens geeft juist dat gevoel: hier gebeurt iets groots, iets zo diep, dat het niet in woorden te vatten is.

Een echt werk van barmhartigheid communiceert een intens geluk, bron van een openheid op de toekomst. De liefde die een eenvoudige glimlach uitdrukt na een stevige discussie, is meer waard dan een gift of een geschenk. Zulk geschenk past bij Kerstmis, een cadeau onder de kerstboom moet uitdrukking zijn van een verbondenheid die niet altijd in woorden gevat kan worden.

De grootste gave die God ons heeft kunnen geven is zijn eigen Zoon en dit deed Hij in de grootste eenvoud en bescheidenheid. Jezus werd ver van huis, en niet in een hotel of herberg, geboren. Daar was geen plaats voor zoiets groots. Zijn moeder was een onbekend meisje uit een dorp waarvan niets goeds verwacht kon worden. En wanneer later Christus zichzelf geeft als brood en wijn, zijn Lichaam en zijn bloed, deed Hij dit in het cenakel, een eenvoudige bovenkamer, verborgen in de stad. Maar Bethlehem en het cenakel zijn wel het centrum geworden van de nieuwe geschiedenis, daar heeft de tederheid en de trouw van God zich geopenbaard.

Het feest van Kerstmis heeft elk jaar zijn specifieke kleur, dit jaar klinkt luid de nood aan barmhartigheid. Ontelbare mensen staan voor onze deur. Aan ons om de deur te openen. Kerstmis is niet een feest om aan onszelf te denken, maar samen met Jezus aanwezig te zijn in een wereld die er, vaak onbewust en onuitgesproken, zo diep naar verlangt. De aanwezigheid van de barmhartige gelovige zal juist dan de deur openen van een nieuwe verbondenheid met de mensen en met God. Zo wordt Kerstmis een openbaring, een zegen voor wie zijn hart open stelt.

Zalig Kerstmis aan u en al wie u genegen is!

+ *Graunlooy*